

INFORMACE PRO ŠKOLY K NOVELE ZÁKONA O PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍCÍCH

Manažerské shrnutí změn

Dne 7. 6. 2023 prezident ČR podepsal novelu zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Většina novinek je účinná již od 1. září 2023.

Základní změny účinné od 1. 9. 2023:

- Možnost zaměstnat osobu bez pedagogické složky vzdělání na 2. stupni ZŠ a na středních školách až na dobu 3 let (**str. 2**)
- Změna kvalifikačních předpokladů pro osoby, které se nově chtějí stát asistentem pedagoga (**str. 3**)
- Zakotvení školského logopeda jako samostatné kategorie pedagogického pracovníka (**str. 5**)
- Změna nejvyšší přípustné délky řetězení smluv u pracovního poměru na dobu určitou ze 3 let na 9 let (**str. 6**)
- Zrušení akreditace průběžného DVPP (**str. 7**)

Základní změny účinné od 1. 1. 2024:

- Právní zakotvení dvouletého adaptačního období začínajících učitelů (**str. 6**)
- Nový právní rámec velikosti rozpočtu školství na platy učitelů (**str. 8**)

Co zejména musí ředitel školy nebo školského zařízení povinně podle novely zákona učinit:

1. Ode dne 1. 1. 2024 určí každému učiteli (nikoliv pedagogickým pracovníkům obecně), který začal po 1. 1. 2022 vůbec poprvé vykonávat zaměstnání učitele, odpovídající délku adaptačního období a přidělí mu uvádějího učitele. (U učitelů, kteří začali vůbec poprvé vykonávat zaměstnání učitele dříve než 2. 1. 2022, vznikne nárok na adaptační období pouze tehdy, pokud práci učitele nevykonávali pro soustavné překážky v práci delší než 4 měsíce, a současně jejich skutečně odpracovaná doba práce učitele nepřesáhla 2 roky). Viz **str. 6**.
2. Vyzve pedagogického pracovníka, respektive uchazeče o práci pedagogického pracovníka, který přede dnem 1. 9. 2023 práci pedagogického pracovníka nevykonával a který nezískal odbornou pedagogickou kvalifikaci v českém jazyce, k prokázání znalosti českého jazyka podle nového znění zákona na úrovni B2, popřípadě C1 SERRJ, pokud nebude vyučovat pouze předměty v cizím jazyce, respektive cizí jazyk nebo konverzaci v cizím jazyce. Viz **str. 5**.
3. U pedagogického pracovníka – cizince, respektive uchazeče o zaměstnání pedagoga – cizince, se kterým podepíše pracovní smlouvu 1. 9. 2023 nebo později, požaduje prokázání bezúhonnosti způsoby podle nového znění zákona. Viz **str. 5**.

4. Ředitel školského poradenského zařízení musí dne 1. 9. 2023 určit, zda speciální pedagog, který doposud vykonával specializovanou činnost v oblasti školské logopedie, splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti školského logopeda podle § 18a (týkající se zejména státní závěrečné zkoušky z logopedie a surdopedie v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd). Viz **str. 5**.

PODROBNÉ PŘEDSTAVENÍ ZMĚN

I. ZMĚNY KVALIFIKAČNÍCH PODMÍNEK PRO ZAMĚŠTNÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

1) Učitel 2. stupně základní školy, učitel střední školy – možnost tříleté výjimky z pedagogické složky vzdělání

Novela přináší sjednocení způsobů získání odborné kvalifikace učitele 2. stupně základní školy a učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy do jednoho ustanovení (§ 7a). Kvalifikovaně vyučovat na 2. stupni základní školy nebo střední škole mohou tedy jak absolventi magisterského studijního programu zaměřeného na učitelství pro 2. stupeň základní školy, tak absolventi magisterského studijního programu učitelství pro střední školy.

Možnost uznání předpokladu odborné kvalifikace učitele (§ 9a)

Doplněné ustanovení § 9a zákona o pedagogických pracovnících umožňuje řediteli školy uznat za splněný předpoklad odborné kvalifikace učitele, byť uchazeč v době přijetí do pracovního poměru požadavky na odbornou kvalifikaci dle zákona nespĺňuje. Odborná kvalifikace se uznává k výuce předmětů, které svým charakterem odpovídají zaměření absolvovaného magisterského studia.

U tzv. učitelů-odborníků z praxe ve středním odborném školství (učitel odborných předmětů, učitel praktického vyučování nebo odborného výcviku) je navíc jako podmínka stanovena délka nejméně 5 let praxe v oboru a podmínka charakteru dosaženého vzdělání, které musí odpovídat charakteru vyučovaného předmětu.

Uznání předpokladu odborné kvalifikace je možné nejdéle na dobu 3 let, do této doby je třeba studium úspěšně dokončit.

Pokud si zaměstnanec do 3 let od tohoto uznání předpokladu odborné kvalifikace tuto odbornou kvalifikaci nedoplní, bude nadále považován za nekvalifikovaného a ředitel ho může zaměstnat pouze za splnění předpokladů ustanovení § 22 odst. 10 (dříve odst. 7). Toto uznání není možné opakovat u stávajícího ani dalších zaměstnavatelů, pokud zaměstnanec v režimu této výjimky odpracoval 3 roky – zaměstnanec je podle odst. 5 příslušného ustanovení povinen sdělit řediteli školy, zda a na jakou dobu u něho dříve došlo k uznání předpokladu odborné kvalifikace podle tohoto ustanovení. Doporučujeme tedy na základě životopisu nebo referencí zkoumat, zda mu již dříve nebyla kvalifikace uznána, popřípadě na jakou dobu.

Ustanovení § 9a zároveň umožní uznat kvalifikaci zaměstnanci, který je absolventem bakalářského studijního programu v oblasti pedagogických věd a zároveň studentem magisterského učitelského studia, po dobu trvání tohoto magisterského studia, nejdéle však na 3 roky od zahájení studia tohoto magisterského studijního programu.

Ustanovení § 9a zákona o pedagogických pracovnících směřuje k usnadnění vstupu do profese absolventům odborného vzdělání, za současného stanovení konkrétních podmínek pro doplnění pedagogické kvalifikace. Bude se tedy zpravidla jednat o odborníky v konkrétních vyučovaných oborech, kteří jak svou pedagogickou kvalifikaci, tak i praxi ve výuce a práci s žáky musí teprve získat. Z tohoto důvodu je vhodné jejich působení v běžných třídách. Pokud se v rámci běžných tříd vzdělávají

těž žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, měli by v těchto třídách vyučovat především učitelé splňující kvalifikační předpoklady, případně je vhodné poskytnout těmto pedagogickým pracovníkům vyšší míru podpory při práci s těmito žáky.

2) Učitel 1. stupně základní školy – rozšíření o nové kvalifikační cesty (§ 7)

Kvalifikaci učitele 1. stupně základní školy mohou nově získat také absolventi magisterských studijních programů zaměřených na speciální pedagogiku (např. Speciálně-pedagogická andragogika, Speciální pedagogika rehabilitační činnosti a management speciálních zařízení), jestliže absolvují studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů 1. stupně základní školy.

Výuku předmětů výchovného zaměření (HV, TV, VV) na 1. stupni základní školy ředitel školy může zajistit absolventem magisterského studia učitelství pro 2. stupeň základní školy nebo střední školy zaměřeného na přípravu učitelů předmětů tělovýchovného nebo uměleckého zaměření, tedy s „aprobací pro výtvarnou (hudební, tělesnou) výchovu“, nebo také absolventem bakalářského studia vychovatelství.

3) Speciální pedagog – rozšíření o novou kvalifikační cestu (§ 18)

Absolventi magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na speciální pedagogiku a přípravu učitelů základní školy nebo všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy mohou kvalifikovaně vykonávat činnost speciálního pedagoga (např. Učitelství českého jazyka pro 2. stupeň ZŠ a SŠ a Učitelství speciální pedagogiky pro 2. stupeň ZŠ a SŠ, Učitelství matematiky pro 2. stupeň ZŠ a Speciální pedagogika pro 2. st. ZŠ a SŠ, Učitelství pro 1. stupeň ZŠ a speciální pedagogika). Tato změna se však netýká absolventů učitelství odborných předmětů pro střední školy v kombinaci se speciální pedagogikou, ti kvalifikaci speciálního pedagoga nezískávají (např. Učitelství odborných předmětů pro střední školy – specializace služby a Speciální pedagogika pro učitele středních škol).

4) Asistent pedagoga – zpřísnění kvalifikačních předpokladů nových asistentů pedagoga (§ 20)

S ohledem na požadavek posílení praktické složky odborné přípravy asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, bude hodinová dotace příslušného studia pedagogiky navýšena na 120 hodin a do požadavků na studium bude doplněna povinná praxe.

Úpravy se nedotknou způsobů získání odborné kvalifikace absolventů oborů střední školy, vyšší odborné školy nebo vysoké školy s pedagogickým zaměřením (např. učitelství, vychovatelství, speciální pedagogika atd.), kteří získávají odbornou kvalifikaci asistenta pedagoga již v rámci své pedagogické přípravy.

Nově se přiznává kvalifikace asistenta pedagoga absolventům **studia psychologických věd** a také absolventům **osmiletého nebo šestiletého vzdělávacího oboru vzdělání konzervatoře**.

Studiem pro asistenty pedagoga bude možné získat pouze kvalifikaci asistenta pedagoga, který vykonává pomocné výchovné práce. Z důvodu větší srozumitelnosti se pak nově bude toto studium označovat jako **Studium pro asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích**, přičemž rozsah kvalifikace bude vyplývat již z osvědčení o absolvování příslušného vzdělávacího programu.

S ohledem na přechodná ustanovení nebude dotčena odborná kvalifikace asistentů pedagoga, pokud ji získali před nabytím účinnosti tohoto zákona nebo zahájili studium k jejímu získání před nabytím účinnosti tohoto zákona.

5) Ředitel školy – prodloužená lhůta k absolvování studia (§ 5)

Lhůta k absolvování studia pro ředitele školy veřejného zřizovatele se prodlužuje ze 2 na 3 roky.

6) Učitel pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – nová kvalifikační cesta (§ 8 odst. 1, § 9 odst. 1)

Kvalifikaci učitele pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami lze nově získat také studiem v akreditovaném magisterském studijním programu zaměřeném na speciální pedagogiku a přípravu učitelů druhého stupně základní školy, přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích nebo odborných předmětů střední školy (např. Speciální pedagogika pro 2. st. ZŠ a SŠ a Učitelství českého jazyka pro 2. stupeň ZŠ a SŠ apod.).

Nově mohou na praktických školách jednoletých a dvouletých kvalifikovaně působit také učitelé základní školy, kteří získali odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost ve škole nebo třídě zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

7) Učitel odborného výcviku – nová kvalifikační cesta (§ 9 odst. 4)

Pro snadnější zapojení odborníků do praxe je umožněno získat kvalifikaci učitele odborného výcviku absolventům středního vzdělání s maturitní zkouškou, příp. středního vzdělání s výučním listem a získáním profesní kvalifikace **Instruktor odborného výcviku** v rámci Národní soustavy kvalifikací. Absolvované vzdělání by mělo odpovídat charakteru vyučovaného předmětu (například absolvent středního vzdělání s výučním listem v oboru Kuchař-číšník po získání profesní kvalifikace Instruktor odborného výcviku může působit jako učitel odborného výcviku ve stejném oboru). Zkouška profesní kvalifikace nevyžaduje předchozí formální vzdělání, byť je možné absolvovat přípravný kurz, pokud je takový vzdělávacími institucemi nabízen.

8) Vychovatel – nová kvalifikační cesta (§ 16)

Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou získají odbornou kvalifikaci vychovatele nově také studiem pedagogiky pro vychovatele v novém rozsahu alespoň 120 hodin.

9) Pedagog volného času – nová kvalifikační cesta (§ 17)

U pedagogů volného času obdobně jako u učitelů odborného výcviku je nově umožněno využít jako další způsob získání odborné kvalifikace též existující profesní kvalifikaci vedoucí volnočasových aktivit dětí (Národní soustava kvalifikací). Pro pedagoga volného času, který vykonává komplexní přímou pedagogickou činnost, se jedná o zkoušku pro povolání **Samostatný/samostatná vedoucí volnočasových aktivit**, v jehož kompetenci je nejen realizace výchovně vzdělávacího procesu ve volnočasových aktivitách dětí a mládeže a stanovování výchovných a vzdělávacích cílů, ale také vedení realizačního týmu výchovně vzdělávacích aktivit. Pro pedagoga volného času vykonávajícího dílčí přímou pedagogickou činnost bude možno využít zkoušku na nižší kvalifikační úrovni, tedy na úrovni 4, pro povolání **Vedoucí volnočasových aktivit dětí a mládeže**.

Nově pak pro oblast volnočasových aktivit uměleckého nebo odborného charakteru získávají kvalifikaci absolventi vysokoškolského vzdělání v odpovídajících studijních programech (bakalářských i magisterských).

10) Trenér – úprava kvalifikačních předpokladů (§ 21)

Úpravy požadavků na odbornou kvalifikaci trenérů mají za cíl zvýšit požadovaný stupeň vzdělání trenérů, a to nejméně na úroveň středního vzdělání s maturitní zkouškou. V první řadě bylo upuštěno od požadavku na získání osvědčení II. třídy trenéra příslušné specializace u absolventů akreditovaných studijních programů na vysoké škole zaměřených na přípravu učitelů tělesné výchovy nebo na výchovu a sport, neboť státní zkouška z příslušné sportovní specializace odpovídá této úrovni trenérské kvalifikace. V případě absolventů vyššího odborného vzdělání a středního vzdělání je však k získání odborné kvalifikace nezbytné toto osvědčení získat (v rámci akreditovaného rekvalifikačního vzdělávání). U absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou je pak nad rámec výše uvedených

požadavků podmínkou také absolvování tzv. trenérské školy v rámci celoživotního vzdělávání, realizovaného tělovýchovnými fakultami vysokých škol.

11) Znalost českého jazyka u pedagogického pracovníka (§ 4)

Dle § 4 zákona o pedagogických pracovnících je fyzická osoba, která získala odbornou kvalifikaci v jiném vyučovacím jazyce než českém, povinna prokázat znalost českého jazyka zkouškou. Doposud náleželo rozhodování o úrovni zkoušky z českého jazyka řediteli školy. Pro sjednocení rozhodovací praxe novela jednoznačně definuje požadovanou jazykovou úroveň dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky – SERRJ, a to minimálně úroveň B2 pro psychology, speciální pedagogy, vychovatele, pedagogy volného času, asistenty pedagoga, učitele praktického vyučování a odborného výcviku. Úroveň nejméně C1 dle SERRJ je pak vyžadována u učitele mateřské školy, učitele 1. stupně základní školy, učitele 2. stupně základní školy, učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy. Požadovanou úroveň znalosti českého jazyka je nově umožněno prokázat také vykonáním jednotlivé maturitní zkoušky, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury.

Znalost českého jazyka nemusí prokazovat pedagogický pracovník, který vyučuje předmět v cizím jazyce za podmínek stanovených školským zákonem nebo který vyučuje pouze cizí jazyk nebo konverzaci v cizím jazyce.

Výše zmíněné požadavky se vztahují na fyzické osoby, se kterými bude uzavírán pracovní poměr po nabytí účinnosti zákona. Znalost českého jazyka prokázaná před nabytím účinnosti novely zůstává nedotčena.

12) Bezúhonnost u cizince (§ 29a)

Cizinci, kteří jsou nebo byli státními občany jiného členského státu EU nebo kteří mají nebo měli v takovém členském státě EU adresu bydliště, mohou místo výpisu z evidence obdobné Rejstříku trestů doložit bezúhonnost výpisem z Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů jiného členského státu EU.

Obdobně pak byla doplněna pravidla pro cizince ze zemí mimo Evropskou unii, kteří mohou doložit bezúhonnost buď výpisem z evidence obdobné Rejstříku trestů nebo právě nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů, v jehož příloze jsou tyto informace obsaženy.

Pokud stát nevydává výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad, předloží fyzická osoba čestné prohlášení o bezúhonnosti učiněné před notářem nebo jiným příslušným orgánem státu, jehož je občanem, nebo před notářem nebo jiným příslušným orgánem státu posledního pobytu. Tyto doklady nesmějí být starší než 3 měsíce.

II. UKOTVENÍ NOVÉ KATEGORIE PEDAGOGICKÉHO PRACOVNÍKA „ŠKOLSKÉHO LOGOPEDA“ (§ 18a)

Dochází k zavedení nové kategorie pedagogického pracovníka – „školského logopeda“. Školský logoped se uplatní zejména ve školských poradenských zařízeních a speciálních školách příslušného zaměření.

Činnost školského logopeda mohou vykonávat pedagogičtí pracovníci, kteří získali odbornou kvalifikaci studiem v magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na logopedii se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie nebo na speciální pedagogiku se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie.

V obou případech je třeba absolvovat ještě kvalifikační **studium pro přípravu školských logopedů**. Toto studium nahrazuje současné studium k výkonu specializované činnosti speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie, akreditované podle § 9 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 317/2005 Sb., nově však dochází k navýšené hodinové dotace na celkem 350 hodin. Dle přechodných ustanovení se nicméně všichni absolventi studia k výkonu specializované činnosti speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie (§ 9 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 317/2005 Sb.) považují do budoucna za absolventy studia pro přípravu školských logopedů.

Ti pedagogičtí pracovníci, kteří doposud vykonávají specializovanou činnost speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie, mohou být „překlopení“ na nové pozice školských logopedů jako kvalifikovaní, pokud splňují základní podmínku vysokoškolského vzdělání uvedeného výše a také absolvovali studium k výkonu dané specializované činnosti (uvedené v přechodném ustanovení). Jestliže příslušný pedagogický pracovník nezískal zákonem stanovené vysokoškolské vzdělání nebo neabsolvoval specializační studium, musí si vzdělání doplnit podle nového znění zákona. Do té doby je však pro výkon činnosti školského logopeda nequalifikovaný. Až po dobu 18 měsíců mohou ještě podle přechodných ustanovení dobíhat stará studia k výkonu specializované činnosti speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie, jejichž absolventi splní podmínku mít kvalifikační studium pro přípravu školských logopedů i podle nového zákona.

III. ZMĚNY U SMLUV NA DOBU URČITOU PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ (§ 23a)

Na základě zrušení § 23a odst. 3 napříště neplatí, že celková doba trvání pracovního poměru na dobu určitou pedagogických pracovníků mezi týmiž smluvními stranami nesmí od vzniku prvního pracovního poměru přesáhnout dobu 3 let.

Nadále ovšem platí, že pracovní poměr na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami lze opakovat nanejvýš dvakrát (s výjimkou postupu podle § 39 odst. 4 zákoníku práce), a to na celkovou dobu nejvýše 9 let.

Ve znění zákona o pedagogických pracovnících tak nadále zůstane pouze podmínka, že doba trvání pracovního poměru na dobu určitou pedagogického pracovníka mezi týmiž smluvními stranami činí nejméně 12 měsíců.

Tato podmínka se nevztahuje na případy upravené v § 23a odst. 3 (dříve odst. 4), kdy doba trvání pracovního poměru na dobu určitou byla sjednána s pedagogickým pracovníkem výhradně jako náhrada za dočasně nepřítomného pedagogického pracovníka po dobu překážek v práci na straně tohoto pracovníka nebo s pedagogickým pracovníkem nespĺňujícím předpoklad odborné kvalifikace podle § 22 odst. 10 (dříve odst. 7) nebo za podmínek § 39 odst. 4 zákoníku práce.

Zdůrazňujeme, že kromě výjimek upravených v zákoně o pedagogických pracovnících se jinak na pracovněprávní vztahy pedagogických pracovníků plně vztahuje zákoník práce.

IV. ZAKOTVENÍ ADAPTAČNÍHO OBDOBÍ ZAČÍNÁJÍCÍCH UČITELŮ A POZICE UVÁDĚJÍCÍHO UČITELE (§ 24a, § 24b) – OD 1. 1. 2024

Adaptační období učitele je období **od vzniku prvního pracovního poměru učitele do skončení 2 let trvání pracovního poměru k právnické osobě vykonávající činnost školy**¹. Adaptační období se týká

¹ Adaptační období učitele se prodlužuje o dobu trvání celodenních překážek v práci, pro které učitel práci nekoná, pokud tyto překážky trvají nepřetržitě déle než 4 měsíce.

pouze těch učitelů, kteří poprvé nastupují do zaměstnání učitele, nikoli učitelů, kteří nastupují na nové pracoviště (přestupují do jiné školy).

Ředitel školy vždy musí určit uvádějího učitele, který podporuje začínajícího učitele po dobu jeho adaptačního období.

Uvádějí učitel zejména metodicky vede začínajícího učitele po dobu jeho adaptačního období, průběžně a pravidelně s ním hodnotí jeho přímou pedagogickou činnost a výkon prací souvisejících s přímou pedagogickou činností a seznamuje ho s činností školy a s její dokumentací. Uvádějí učitel má být především zkušeným pedagogem a měl by mít také vhodné mentorské kompetence pro práci s dospělými. Je méně podstatné, zda vyučuje stejný nebo obdobný předmět jako začínající učitel.

Na zajištění adaptačního období budou školám poskytovány finanční prostředky na základě normativu dle školského zákona (§ 161 odst. 1). Tyto prostředky jsou využitelné zejména na ohodnocení uvádějí učitelů nebo na jejich vzdělávání, zejména v oblasti mentoringu a dovednosti práce s dospělými, případně zaměřeni na další dovednosti specifické pro adaptační období. K zajištění adaptačního období je poskytována taktéž metodická podpora ze strany MŠMT a Národního pedagogického institutu (<https://www.projektsypo.cz/prirucky-zu>).

Příklady určení adaptačního období:

1. Začínající učitel nastoupil poprvé do zaměstnání učitele 1. 9. 2023. – Adaptačním obdobím bude od 1. 1. 2024 procházet ještě 20 měsíců (do 31. 8. 2025).
2. Začínající učitel nastoupil poprvé do zaměstnání učitele 1. 9. 2022. – Adaptačním obdobím bude od 1. 1. 2024 procházet ještě 8 měsíců (do 31. 8. 2024).
3. Začínající učitelka nastoupila poprvé do zaměstnání učitelky 1. 9. 2019, od 1. 4. 2020 do 31. 5. 2023 byla na mateřské a rodičovské dovolené. – Adaptačním obdobím bude od 1. 1. 2024 procházet ještě 10 měsíců (do 31. 10. 2024).

V. ZAVEDENÍ NOVÉ POZICE PROVÁZEJÍCÍHO UČITELE, KTERÝ VEDE PRAXE STUDENTŮ UČITELSTVÍ V REGIONÁLNÍM ŠKOLSTVÍ. (§ 24c) – OD 1. 1. 2024

Dochází k zakotvení pozice provázejícího učitele a specifikaci jeho činnosti, a to za účelem zkvalitnění pedagogických praxí budoucích učitelů a propojení přípravy učitelů se školami v regionálním školství.

Ustanovení § 24c stanoví, že provázejícím učitelem může být pouze učitel s praxí ve výkonu přímé pedagogické činnosti v délce nejméně 5 let. Předpokladem pro využití této pozice je spolupráce školy se vzdělavateli budoucích učitelů, a to jak středními a vyššími odbornými školami (pro učitele mateřských škol), tak vysokými školami.

Systém podpory provázejících učitelů a pedagogických praxí je nyní pilotován formou pokusného ověřování (www.msmt.cz/vzdelavani/pokusne-overovani-system-podpory-provazejicich-ucitelu-s?highlightWords=pokusné+ověřování), od roku 2026 by měl být financován na základě zvláštního normativu zakotveného ve školském zákoně (§ 161 odst. 1).

VI. ÚPRAVY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ (DVPP)

1) Zrušení akreditace průběžného DVPP

Nově dojde k zúžení rozsahu akreditací vzdělávacích programů systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a to tím způsobem, že z režimu akreditací budou vypuštěny vzdělávací programy k prohlubování odborné kvalifikace (průběžné vzdělávání). Nic se nemění na tom, že pedagogičtí pracovníci jsou i nadále povinni si obnovovat, udržovat a doplňovat kvalifikaci, tedy tyto tzv. „prohlubující“ vzdělávací programy budou i nadále považovány za další vzdělávání pedagogických pracovníků a zůstanou důležitou složkou jejich profesního rozvoje.

2) Zahrnutí dalších forem vzdělávání a profesního rozvoje do DVPP

Školy budou i nadále moci na úhradu těchto vzdělávacích aktivit využívat prostředky poskytované MŠMT na další vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci ostatních neinvestičních výdajů (ONIV). Neakreditované vzdělávání bude moci být hrazeno i ze šablony Operačního programu Jan Amos Komenský či Národního plánu obnovy.

Pro další vzdělávání vedoucí k zvýšení odborné kvalifikace, včetně jejího získání nebo rozšíření, zůstává zachována dosavadní právní úprava, tedy i podmínka udělení akreditace MŠMT.

Zároveň také dochází k vypuštění dosavadního ustanovení, které DVPP vyjímalo z definice rekvalifikací. Nově se umožňuje koncipovat a uskutečňovat v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků také akreditované vzdělávací programy, jež budou moci být považovány za rekvalifikaci. To v praxi přináší další možnost financování těchto programů.

VII. POČÍTÁNÍ ROZSAHU VOLNA K SAMOSTUDIU VE SPECIFICKÝCH PŘÍPADECH

Nově je výslovně upraven postup v případě souběhu důvodů ke snížení rozsahu volna k samostudiu, a to z titulu kratšího trvání pracovního poměru jen po část školního roku, a dále z titulu sjednané kratší než stanovené týdenní pracovní doby – za předmětné situace se sníží rozsah volna k samostudiu podle důvodu, který z hlediska snížení jeho rozsahu převažuje. Dále pak ustanovení výslovně umožňuje vyčíslit snížený rozsah volna též se zaokrouhlením na půlden.

VIII. NOVÝ PRÁVNÍ RÁMEC VELIKOSTI ROZPOČTU ŠKOLSTVÍ NA PLATY UČITELŮ – OD 1. 1. 2024

Celková výše finančních prostředků určených na platy učitelů bude nově v měsíčním průměru na 1 úvazek učitele odpovídat nejméně 130 % průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství.

Toto ustanovení neznamená, že každý učitel bude odměňován platem ve výši 130 % průměrné hrubé měsíční mzdy, protože plat sestává z více složek (tarifu, nárokových příplatků – např. specializační příplatek, příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah, či osobního příplatku) a konečná výše platu je tak v případě každého učitele jiná.

IX. ZMĚNA V PRÁVECH PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ – OD 1. 1. 2024

Ruší se právo pedagogických pracovníků na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé pedagogické činnosti (dosud v § 22a písm. c) školského zákona), čímž se posiluje role ředitele školy ve stanovování a rozvoji pedagogické koncepce školy.

X. ZMĚNA VE STANOVOVÁNÍ ÚPLATY ZA PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A ZA ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU – OD 1. 1. 2024

Výši úplaty za předškolní vzdělávání a výše uvedené zájmové vzdělávání bude od 1. 1. 2024 stanovovat namísto ředitele školy nebo školského zařízení zřizovatel.

Dotazy k novele zákona o pedagogických pracovnících můžete zasílat na novelazopp@msmt.cz.